

Паспрабуем разабрацца, ці варта складаць нейкія «парфумерныя кампазіцыі» з бутонаў, дрэў і трав, і ці ёсць хоць нейкія практычны сэнс у аромасадах.

Што пахне?

Галоўнай крыніцай раслінных пахаў у садзе з'яўляюцца кветкі, якія моцна пахнуць. Нектар, які ўтвараецца ў кветцы, моцным пахам заклікае прыцягваць насякомых-апыляльнікаў (а часам птушак і жывёл). Своеасабліvasць водару служыць «зашыфраваным пасланнем» для тых апыляльнікаў, якія максімальна падыходзяць гэтаму віду.

Лісце і сцёблы, сок і смала раслін таксама маюць выяўлены водар (пахнуць яны за кошт аромаалей, якія вылучае расліна). У некаторых раслін гэтыя пахі асабліва яркія. Іх, разам з квітнеючымі відамі, ужываюць для ароматычнага напайвання саду. У адрозненне ад цвіцення, якое доўжыцца абмежаваны, часта даволі кароткі прамежак часу, «зялёныя» пахі атачаюць нас увесь цёплы сезон.

Якія расліны выкарыстоўваць?
Дрэвы
Лідарамі па напоўненасці эфірнымі алеямі з'яўляюцца іглічныя: елка, сасна, піхта, ядловец. Не варта забываць і пра квітнеючыя дрэвы, хоць працягласць цвіцення ў іх і невялікая. Алешына, асіна, чаромха, рабіна, ліпа — кожнае з гэтых дрэў валодае асаблівым непаўторным водарам.

Кусты
Самыя вядомыя ароматычныя кусты — бэз, язмін, ружы і шыпшынік, гартэнзія. Але ў гартэнзіі пахнуць толькі дробныя пладовыя кветкі — сарты, у якіх іх практычна няма, пазбаўленыя і водару. Пахкія кусты з даволі сціплымі кветкамі — лох і барбарыс — маюць моцны рэзкі водар.

Ліаны
Сярод відаў для вертыкальнага азелення расліны з моцным водарам — гэта бружмель капрыфоль і актынідыя каламікта. Яскравым пахам валодае таксама хмель — асабліва, награвачыся на сонцы.
Кветкі
Сярод мнагалетнікаў самыя распаўсюджаныя — півоня, лілея, флэкссы. Моцным водарам валодаюць вятроўнік, гваздзікі, канюшына.

Адно- і двухлетнікі ўключаюць мноства ароматычных відаў: пахучы гарошак, тытунь пахучы, аксаміткі. Шмат іх і сярод раслін, якія цвітуць вясной: гіяцынт, мускары, нарцыс, ландыш.
Ароматычныя травы
Дзякуючы высокаму ўтрыманню ў іх эфірных алей, насычаны пах вылучаюць усе часткі расліны. Эфірныя алеі выпрацоўваюць абсалютна ўсе прадстаўнікі флоры, але некаторыя

вырабляюць лятучыя рэчывы ў асабліва высокіх канцэнтрацыях — такія віды называюць эфіраалейнымі. Многія з іх цвітуць, аднак, крыніцай водару з'яўляюцца таксама іх лісце і сцёблы. Да рэзка ароматычных раслін у садзе адносяцца чабор, лаванда, шалфей, ісоп, валяр'яна. Многія з іх ужываюць у кулінарыі: мяту, базілік, каляндр, кроп, размарын, мацярдушку.

Аромастратэгіі
1. Адзіства паху
Выбіраецца асноўны водар, які будзе вяршэнстваваць на участку. Іншыя расліны выбіраюць з менш выяўленым водарам. У монаараматычным садзе можна ўжываць як кветкі з насычаным водарам, напрыклад ружы, так і травы, якія моцна пахнуць. Але ароматычныя травы, а таксама іглічныя (сярод дрэў) больш падыходзяць да гэтай канцэпцыі, бо не абмежаваны працягласцю цвіцення.

2. Часавы падыход
У кожны перыяд лідзіруе адна ароматычная расліна. Гэты падыход звязаны ў першую чаргу з выкарыстаннем відаў, якія цвітуць. Выбіраюцца кветкі з яскравым вядомым водарам. Ён можа дапаўняцца раскошным знешнім выглядам, але гэта зусім не абавязкова. Працягласць жыцця кветкі таксама не абавязковая. Галоўнае — падабраць віды, цвіценне якіх, змяняе адно аднаго.

3. Тэрытарыяльны падыход
У садзе ствараюцца зоны з індывідуальнымі ароматычнымі сцэнарыямі. Гэты прынцып добра працуе на участках з выразным тэрытарыяльным размежаваннем: бардзюры, агароджы, жывыя загарадзі і тэхнічныя пабудовы дазваляць стварыць асобныя ароматычныя «пакоі» з уласнай атмасферай.

4. Натуральнасць
Водары перацякаюць адзін у аднаго. Гэта падыход без падыходу, папулярнае цяпер перайманне прыродных

ландшафтаў. Выкарыстоўваюцца сумесі раслін, водары якіх дапаўняюць і падтрымліваюць адзін аднаго. Высаджвайце побач тыя ж араматычныя расліны ў садзе, якія вы бачыце кампаньёнамі ў натуральным асяроддзі.

Дзе разбіць аромасад?
1. Выкарыстоўвайце сонца
Водар мацней раскрываецца пад прамянямі сонца. Асабліва гэта датычыцца рэзка араматычных траў, якія ўтрымліваюць высокія канцэнтрацыі лятучых злучэнняў. Пры нагрэве эфірныя алеі выпараюцца больш актыўна, і пах адчуваецца больш інтэнсіўна. Змяшчайце расліны на адкрытых месцах, тым больш, што большасць гэтых відаў любяць расці на сонцы, а не ў цені.
2. Даверцеся ветру
Паназірайце за асноўнымі напрамкамі руху паветра на участку і змяшчайце квітнеючыя расліны на шляху ветру так, каб водар дасягаў тых зон, дзе вы праводзіце больш за ўсё часу.

3. Збярыце пахі
Размясціўшы аромасад унутры прасторы, акружанай жывой загараддзю або высокім бардзюрам, вы абмяжуеце хуткасць рассявання паху і зробіце яго больш насычаным.
4. Раскрыце водар

Пах зеляніны становіцца больш інтэнсіўны пры пашкоджанні расліны. Гэта можна выкарыстоўваць, напрыклад, размяшчаючы араматычныя травы паміж плітаў брукавання (тут асабліва добры чабор) або шчыльна па краях вузкай дарожкі. Наступаючы і краваючы лісце пры праходзе, вы будзеце актываваць дадатковы паток водару. Ідэя: стварыце аромагазоны, пабудаваныя на тым жа прынцыпе. Дадайце ў газонную сумесь ароматычныя травы, якія будуць выдзяляць пах пры скошванні.

Абсадзіце крэслы, шэзлонгі ці альтанкі раслінамі з яскравым пахам. Для стварэння рэлакс-пляцовак на участку выдатна падыходзяць усе стратэгіі выкарыстання водараў.

Асаблівы водар можна надаць нават невялікім дарожкам, высадзіўшы на кожнай з іх свой набор араматычных траў. Паблізу ад абедзеннай зоны і летняй кухні добра размяшчаць рэзкія травы — на градах або ў кашпо. Яны не толькі абудзяць апетыт, але і спатрэбяцца для гатавання.

Лячэбны эфект
Эфірныя алеі выкарыстоўваюць у медыцыне са старажытных часоў. Ім уласцівыя бактэрыцыдныя і антысептычныя ўласцівасці. Вядома, у лятучым выглядзе яны не праяўляюцца так моцна, як у канцэнтраваным растворе, але ароматычныя расліны абавязкова акажуць на атмасферу лёгка здараўленчы эфект.

Эфірныя алеі таксама ўплываюць на нервовую сістэму — аказваюць заспакаляльнае, расслабляльнае або падбадзёрвальнае дзеянне.

У сферы водараў асабліва моцныя асаблівасці асацыятыўныя фактары, звязаныя з індывідуальнай рэакцыяй арганізма, успамінамі і эмоцыямі, звязанымі з канкрэтнымі пахамі. Вядома, можна паглядзець спісы эфірных алей, даведацца спектр іх дзеяння, але значна больш надзейна — прыслухацца да ўласных адчуванняў: якія расліны з прыемным водарам падабаюцца вам больш за ўсё.

Парада: ствараючы ароматычны сад, усё ж будзьце асцярожныя. Памятайце, што некаторыя ароматычныя кветкі, травы, дрэвы і кусты могуць выклікаць алергію. Акрамя таго, некаторыя расліны валодаюць спецыфічным або залішне моцным водарам, які прыемны далёка не ўсім.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.50	20.37	14.47
Віцебск —	5.35	20.30	14.55
Магілёў —	5.40	20.27	14.47
Гомель —	5.41	20.19	14.38
Гродна —	6.05	20.51	14.46
Брэст —	6.11	20.47	14.36

Месяц

Апошняя квадра
15 жніўня.
Месяц у сузор'і Шалыя.

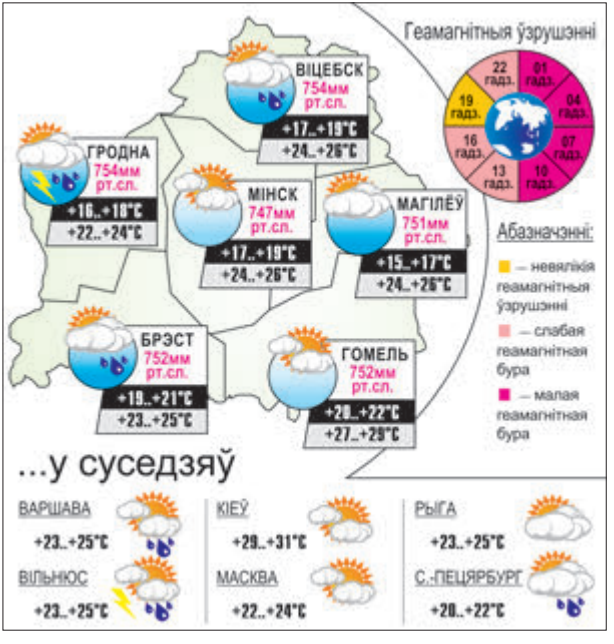
Імяніны

Пр. Антона, Ісака, Кузьмы.
К. Элеаноры, Сцяпана, Яўхіма.

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

**Калі я арганізую сваё
вяселле, паклічу каля
300 гасцей і забараню
цалкам алкаголь.**
**І найму таго, хто будзе
таемна прадаваць алкаголь
напой.**
**Вяселле павінна акупіць
сябе.**

Дыялогі ў сеціве.
— Раскажыце, як пазнаёміцца ў інтэрнэце з дзяўчынай?
— Звадзі яе куды-небудзь. Напрыклад, на сайт добрага рэстарана.

**Раўнівыя жонкі,
запомніце: дзе б ваш
муж ні быў — на працы,
у краме, у метра,
на вуліцы, на бацькоўскім
сходзе, у зале суда — ён
акружаны жанчынамі.
Жанчын няма толькі ў
мужчынскай прыбіральні,
калі не лічыць прыбіральшчыц.**

— За што вы ненавідзіце інтэрнэт?
— За тое, што вечна, каб яму, падгарае бульба, выкіпае вада ў пельменях і астывае чай!

Мытнік адбірае знойдзеныя грошы ў пасажыра.
— Але гэтыя грошы я вёз на пахаванне бабулі!
— Ёй яны ўжо не патрэбныя, а мне трэці паверх дабудуваць...

Матэрыял Паўла ГАРАДЦОВА.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета адрудкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3069.
Нумар падпісаны ў 19.30
15 жніўня 2017 года.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by